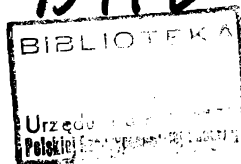

2

15 września 1926 r.

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 3830.

Kl. 15 e 13.

Adrema Maschinenbauges. m. b. H.
(Berlin, Niemcy).

Szablon drukarski do maszyn do drukowania adresów.

Zgłoszono 29 maja 1922 r.
Udzielono 19 grudnia 1925 r.

Wynalazek dotyczy szablonu drukarskiego do maszyn do drukowania adresów lub podobnych maszyn drukarskich, w których szablonny przesuwa się jeden za drugim po torze prowadnym w kierunku podłużnym; wynalazek podaje również różne udoskonalenia szablonów. Jedno z udoskonalień używanych dotychczas szablonów drukarskich polega na tem, że na ich górnej prowadnej krawędzi można umieszczać różne znaki, które nie hamują prowadzenia szablonów i nie zmniejszają sztywności tej krawędzi do stanu niedopuszczalnego.

Istotę więc wynalazku stanowi przede wszystkim nadanie takiego kształtu dotychczas stosowanym szablonom z założeniami, a więc utworzonymi z podwójnej warstwy blachy krawędziami prowadnemi, że wycięcia, które służą do osadzenia zna-

ków rejestracyjnych, są wykonane tylko w jednej warstwie założenia. Wskutek takiego wykonania tych wycięć, krawędzie prowadne pozostają dostatecznie sztywne i prześlizgiwanie się szablonów w odbiorniku odbywa się bez przeszkód.

Następne udoskonalenie polega na tem, że szablon drukarski zaopatruje się w tabliczkę, przymocowaną wprost do blachy tej części szablonu drukarskiego, na której znajdują się czcionki. Wykonanie tak ukształtowanego szablonu drukarskiego jest nadzwyczaj proste, więc bardzo tanie, przyczem szablon ma tę zaletę, że składa się naogół z niewielu części, mianowicie z właściwego szablonu i z tabliczki, która najczęściej jest odbiciem tego szablonu.

Osadzenie tabliczki na blasze szablonu uskutecznia się według wynalazku zapomo-

ca dwóch listewek, które tworzą prostokątną szczelinę. Przez tę szczelinę tabliczka jest dostępna z obu stron, na których może mieć dowolne napisy lub znaki. Jeżeli często zmienia się część szablonu, to w pewnych warunkach można podzielić szablon w kierunku poprzecznym, wówczas składa się on z części głównej, do której jest przymocowana część boczna w ten sposób, że można ją wymieniać. Szablon jest wówczas według wynalazku tak wykonany, że listwy części głównej o długości równej całkowitej długości szablonu służą do osadzenia wymiennej części szablonu, tworząc wystające ponad powierzchnię głównej części rynienkowate końce, w które wsuwa się stosowne listwy części wymiennej. Wskutek takiego wykonania szablonu listwy prowadzące poszczególnych szablonów są nienaruszone na całej długości i połączenie części wymiennej z częścią główną odbywa się szybko i w sposób prosty bez użycia narzędzi.

Podział szablonu na dwie części w kierunku poprzecznym może jeszcze służyć do zgrupowania szablonów, ponieważ części wymienne zaopatruje się wówczas w szczególne znaki, leżące na równej wysokości, np. jeden lub więcej barwnych pasów, a potem w główną część szablonu wsuwa się stale część wymienną, która wskazuje przynależną grupę szablonów. Przy odpowiedniej budowie maszyny do drukowania adresów można po tych znakach łatwo poznać podczas drukowania, czy szablon, podchodzący w danej chwili do miejsca drukowania, należy do grupy oddrukowanych szablonów, czy też mają przejść przez maszynę nieoddrukowane.

Rysunek przedstawia dla przykładu różne ustroje szablonów według wynalazku.

Fig. 1 przedstawia widok jednego ustroju szablonu, którego widok z góry na górną krawędź prowadną przedstawia fig. 2; fig. 3 i 4 wskazują poprzeczne przekroje szablonu według fig. 1 wzdłuż linii III—III względnie IV—IV; fig. 5 wskazuje widok

nieco odmiennego ustroju szablonu, a fig. 6 i 7 jego poprzeczne przekroje wzdłuż linii VI—VI względnie VII—VII fig. 5; fig. 8 przedstawia działanie narzędzia do wybijania znaku na szablonie, który jest przedstawiony z boku; fig. 9 przedstawia widoki tabliczki z boku i w przekroju, a fig. 10 wskazuje w perspektywie wykrój górnej krawędzi prowadnej szablonu; fig. 11 przedstawia widok innego jeszcze ustroju szablonu, a fig. 12 i 13 wskazują jego przekroje wzdłuż linii XII—XII względnie XIII—XIII fig. 11; fig. 14 przedstawia listwę wykrojoną, a fig. 15—listwę całkowitą; fig. 16 i 17 przedstawiają widoki względnie przekroje jednego ustroju szablonu drukarskiego z tabliczką, a fig. 18 i 19 przedstawiają drugi ustrój szablonu z tabliczką; fig. 20 przedstawia widok składanego szablonu drukarskiego, a fig. 21 i 22—przekroje wzdłuż linii XXI—XXI względnie XXII—XXII fig. 20; fig. 23 przedstawia widok tegoż szablonu z wyjętą częścią wymienną, a fig. 24—przekrój wzdłuż linii XXIV—XXIV fig. 23, fig. 25—przekrój wzdłuż linii XXV—XXV części wymiennej; fig. 26 przedstawia widok ustroju szablonu składanego o nieco odmienną część wymienną, a fig. 27 wskazuje poprzeczny przekrój wymiennej części tego szablonu, fig. 28 i 29 przedstawiają widok z boku i przekrój zapasowej części wymiennej.

Przedstawiony na fig. 1—4 szablon a zwykłego kształtu, wykonany z blachy dla takiej maszyny drukarskiej, w której szablon poruszają się jeden za drugim po torze prowadnym, posiada u góry i u dołu zakładki prowadne b i e, z podwójnie złożonej blachy. W górnej listwie prowadnej b znajdują się wycięcia, których ilość i wielkość może być dowolna; wycięcia te e, jak to szczególnie wykazują fig. 8 i 10, są tak wykonane, że dolna blacha f listwy kierowniczej b pozostaje prawie nienaruszona. Wycięcia e wytłacza się odpowiednio w blasze szablonu przed założeniem fałdów

przewodnych. Boki g wycięć są wykonane, jako przewodnice dla suwaka, co jest widoczne na fig. 2 i 10. W wycięcia e , stosownie do potrzeb rejestracji szablonów, można wsuwać znaczki h z cienkiej podwójnej blachy, które mają kształt, wskazany na fig. 9; mogą być one dowolnie zabarwione lub oznaczone na przedniej powierzchni literami, liczbami i t. d. Fig. 1 przedstawia widok szablonu, który dla przykładu oznaczono trzema znaczkami h , przyczem krańcowy lewy wykroj jest szerszy od innych.

Szablon drukarski według fig. 6 i 7 różni się od wyżej opisanego tem, że wykroje e'' znajdują się tylko w dolnej blasze f listwy przewodnej b tak, że górna blacha listwy jest prawie nienaruszona. Wskazano również w tym przykładzie, że znaczki h' posiadają sprężynujące języki h'' z cienkiej blachy, przy pomocy których, jak wskazuje fig. 5, wkłada się znaczki w zwykły sposób w listwy przewodne b .

Fig. 8 przedstawia w jaki sposób znaczki h , wskazane na fig. 1—4, można znowu z łatwością wyjąć z szablonu drukarskiego. W tym celu używa się narzędzia i o dowolnej ręczce, zakończonego hakiem z cienkiej blachy takiego kształtu, że może być użyty w sposób, przedstawiony na fig. 8.

Fig. 11 przedstawia dla przykładu szablon drukarski według wynalazku, w którym do umocowania znaczków służy odpowiednia blaszana listwa k , wsunięta między obie ścianki górnej zakładki b . Powierzchnia jest według fig. 15 zaopatrzona w działki, połączenie i wielkość których odpowiadają wykrojom e' w blasze podwójnej zakładki b . W celu rejestracji szablonów można tak postąpić, że przed wsunięciem wybiera się z listwy k obcęgami lub podobnym narzędziem te pola, które są zbędne; pozostałe pola listwy k służą, jako znaki. Do wyciągania listwy k z zakładki przewodnej może służyć, jak wskazuje fig. 11, narzędzie i , opisane wyżej.

Szablon drukarski a , przedstawiony na

fig. 16 i 17, posiada dla tabliczek l , które są zaopatrzone celowo w odbitkę wzoru szablonu a , dwie wytłoczone przewodnice m , pomiędzy które wsuwa się tabliczkę l , wobec czego jest ona umocowana bezpośrednio na blasze, w której są także wytłoczone czcionki. Prowadnice m obejmują wycięcie n w blasze szablonu, wobec czego tabliczka l jest z obu stron dostępna, więc z obu stron może posiadać napisy lub znaki, co w wielu wypadkach jest korzystne. Listwa przewodna a szablonu i może posiadać w jednej blasze wykroje e dla znaczków.

Szablon według fig. 18 i 19 różni się od szablonu według fig. 16 i 17 tem, że przewodnice m' tabliczki l nie są wytłoczone względnie wygięte bezpośrednio z blachy szablonu a , lecz są wykonane z osobnych listew kształtu podobnego do litery Z o zaokrąglonych narożnikach. Prowadnice m' , jak widać zwłaszcza na fig. 19, są nasadzone jednym zagięciem na brzeg szczeliny u w blasze szablonu a , podczas gdy dwa inne, naprzeciw siebie leżące zagięcia obu listew m' , tworzą przewodnicę przy wsuwaniu tabliczki l . Wsuwanie i wysuwanie tabliczki odbywa się tak samo dogodnie, jak w poprzednim wypadku. Podana w tym przykładzie tabliczka l jest dostępna z obu stron, a krawędź przewodna b może również posiadać w jednej blasze wykroje rejestracyjne np. e'' .

Przedstawiony na fig. 20 — 25 szablon drukarski z wycięciami rejestracyjnymi e w listwie przewodnej b składa się z głównej części a , z obu listew przewodnych b , c i z części wymiennej o , która ma kształt, widoczny szczególnie na fig. 23 i 25. Część wymienna o jest dostosowana swym kształtem do części głównej a i posiada do zasuwania dwie listwy p o pojedynczej grubości blachy, przy pomocy których wsuwa się ją w wystające poza część główną a rynienkowate końce b' e' listew przewodnych b , c tak, że po włożeniu części wymiennej o szablon ma postać taką, jak na fig. 20, róż-

niącą się od niedzielonego szablonu tylko poprzeczną szczeliną g.

Do zamocowania części wymiennej o pomiędzy końcami b', c' listew przewodnych służą otworki r w zasuwanych listwach p części wymiennej o' i wytłoczone w listwach przewodnych b', c' zatrzaski s, które zapadają w wymienione otworki po wsunięciu części wymiennej o w część główną d. Jak widać szczegółowo na fig. 20 i 21, część główna a szablonu zawiera np. nazwisko i zawód robotnika, a część wymienna o wskazuje oddział, w którym ten robotnik jest właśnie zajęty. Ta część wymienna może być w razie potrzeby zastąpiona w łatwy sposób inną, wskazującą inny oddział pracy.

Techniczne wykonanie dwudzielnego szablonu, przedstawionego na fig. 26—29, jest dokładnie takie same, jak wyżej opisanego, tylko część wymienna o posiada znaczek t w kształcie paska, wykonanego np. barwnym lakierem. W tym ustroju części wymienne o mogą być zaopatrzone w różnych miejscach w cztery różne pasy znaczące t, a fig. 28 przedstawia np. część wymienną o z innym pasem znaczącym, niż przedstawiony na fig. 26. Więc, doczepiając różne części wymienne, można podzielić pewną liczbę szablonów drukarskich, np. tę ilość, którą się naraz wprowadza do odbiornika maszyny drukarskiej, na cztery grupy.

Aby przy przechodzeniu pewnej liczby szablonów, wprowadzonych do odbiornika maszyny do drukowania adresów, oddrukować tylko pewną, oznaczoną grupę szablonów, np. tę grupę, która jest zaopatrzona w część wymienną według fig. 28, trzeba tylko do tej maszyny znanego typu dołączyć takie urządzenie, któreby umożliwiło rozpoznanie, czy szablon, znajdujący się w położeniu drukującym, posiada w oznaczonym miejscu znak t, więc czy należy do tych szablonów, które mają być drukowane.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Szablon drukarski do maszyny do drukowania adresów, zaopatrzony na jednej podłużnej krawędzi przewodnej w pewną ilość znajdujących się obok siebie wykrojów dla celów rejestracji, znamieny tem, że wykroje znajdują się tylko w jednej warstwie krawędzi przewodnej, utworzonej z podwójnie założonej blachy, a to w tym celu, aby nie osłabiać sztywności listwy przewodnej i nie hamować przesuwania się po sobie szablonów.

2. Znak do szablonu drukarskiego według zastrz. 1, znamieny tem, że jest wykonany z kawałka cienkiej blachy, zgiętej wzdłuż górnej podłużnej krawędzi w kształcie litery u.

3. Szablon drukarski według zastrz. 1, znamieny tem, że pomiędzy dwie warstwy blachy krawędzi przewodnej, użytej do celów rejestracji, wsuwa się listwę z blachy lub innego materiału, wypełniającą znowu wycięcia.

4. Szablon drukarski według zastrz. 3, znamieny tem, że listwa, wsuwana w zakładkę górnej krawędzi przewodnej, posiada wycięcia takie same, jak niektóre wykroje krawędzi przewodnej.

5. Znak do szablonu drukarskiego według zastrz. 4, znamieny tem, że na jednej jego stronie są wyznaczone działki, które odpowiadają wykrojom w górnej przewodnicy szablonu, a które wycina się lub wytłacza po zasunięciu tego znaku.

6. Narzędzie do wyjmowania znaków według zastrz. 2, założonych w szablonie drukarskim według zastrz. 1, znamienne tem, że jest zakończone hakiem z cienkiej blachy stalowej lub z podobnego materiału, tak wykrzywionym, że przy wprowadzaniu tego haka z jednego końca szablonu lub w wykroj górnej przewodnej krawędzi ostrze jego, przy odpowiednim pokręceniu narzędzia w płaszczyźnie wygięcia haka, chwyta znak, osadzony w sąsied-

nim wykroju pomiędzy obu warstwami blachy, i wyciąga go z tego wykroju.

7. Szablon drukarski według zastrz. 1 z tabliczką, znamienny tem, że tabliczka jest umocowana bezpośrednio na tej części szablonu drukarskiego, na której są wytłoczone czcionki, i to w ten sposób, że zasuwają się w dwie listwy prowadzące, wytłoczone względnie wygięte w blasze szablonu lub też sporządzone oddzielnie w kształcie litery Z z zaokrąglonymi narożnikami i następnie osadzone na szablonie, przyczem wskazane listwy znajdują się przy podłużnych bokach prostokątnego wycięcia w blasze szablonu, przez które to wycięcie tabliczka jest dostępna z obu stron.

8. Szablon drukarski według zastrz. 1, znamienny tem, że składa się z części głównej i odłączanej od niej części wymiennej w ten sposób, że listwy prowadzące części głównej o długości, równej całkowitej długości

szablonu, wystają swymi wygiętymi w kształcie rynienki końcami poza powierzchnię głównej części szablonu, tworząc prowadnicę, która służy do osadzenia wymiennej części szablonu, posiadającej w tym celu listwy do zasuwania (*p*) z pojedynczej blachy.

9. Szablon drukarski według zastrz. 8, znamienny tem, że część wymienna (*c*) szablonu jest zaopatrzona na swojej powierzchni w znaki (*t*), np. w jeden lub kilka barwnych pasów, wykonanych na różnych wysokościach, w celu podzielenia oddrukowanych szablonów na różne grupy, stosownie do osadzonych w nich części wymienionych (*o*).

Adrema Maschinenbauges.
m. b. H.

Zastępca: M. Kryzan,
rzecznik patentowy.

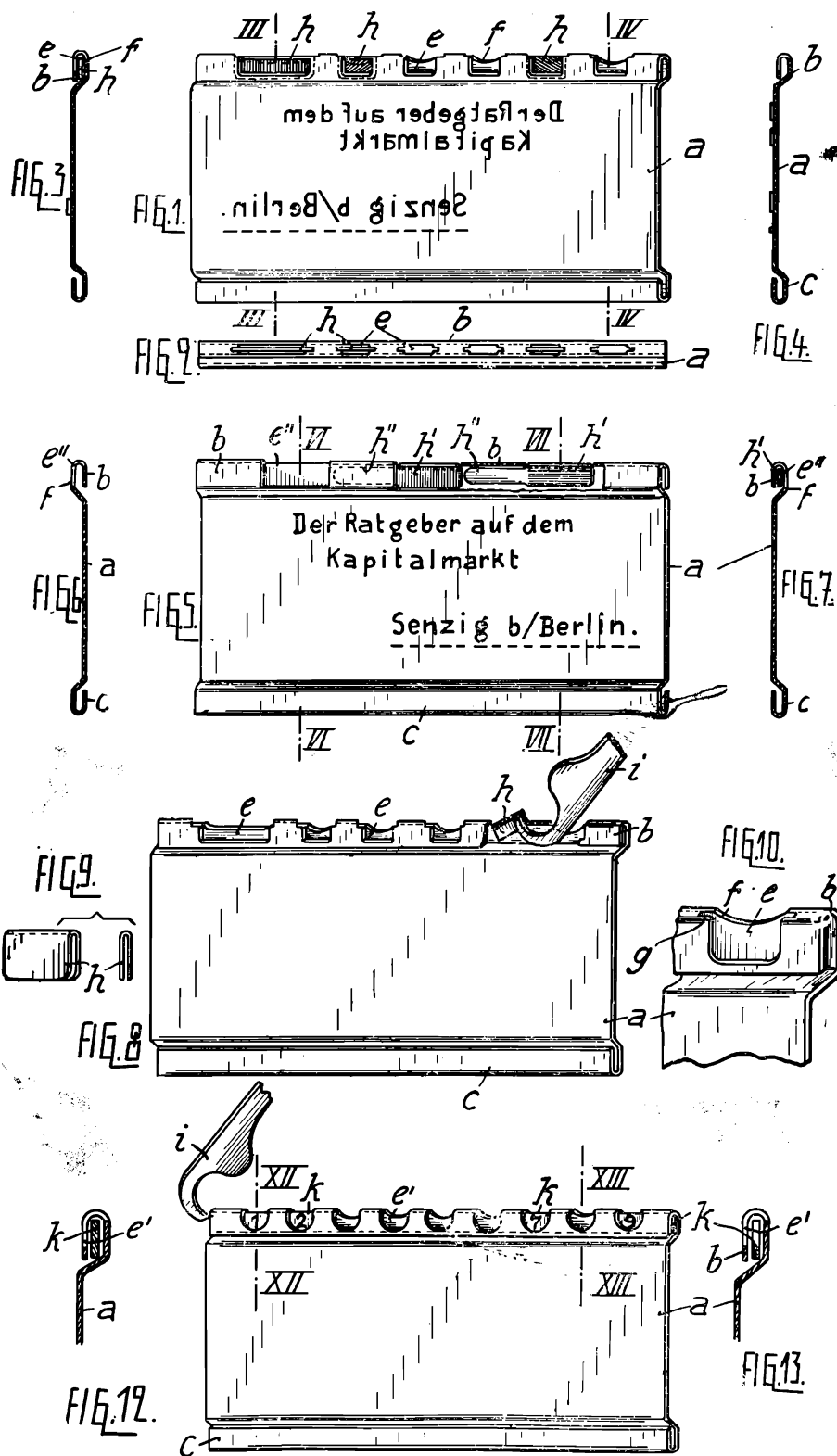

Fig. 14.

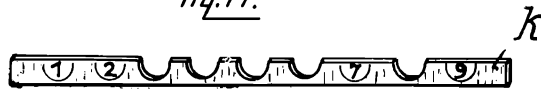

Fig. 15.

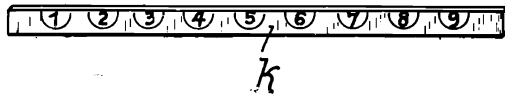

Fig. 16.

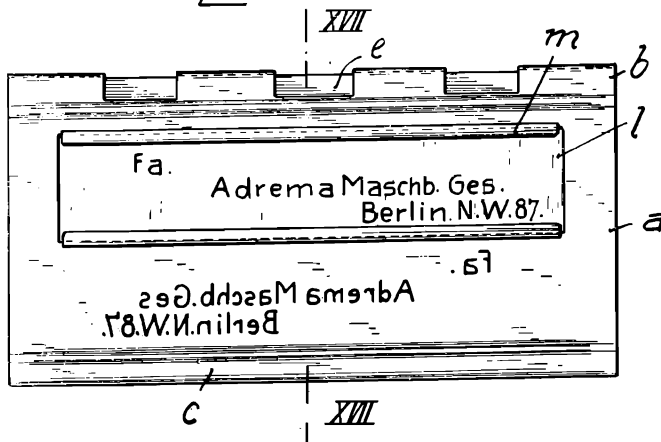

Fig. 17.

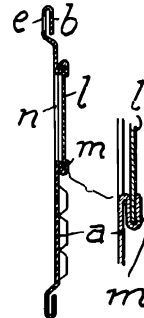

Fig. 18.

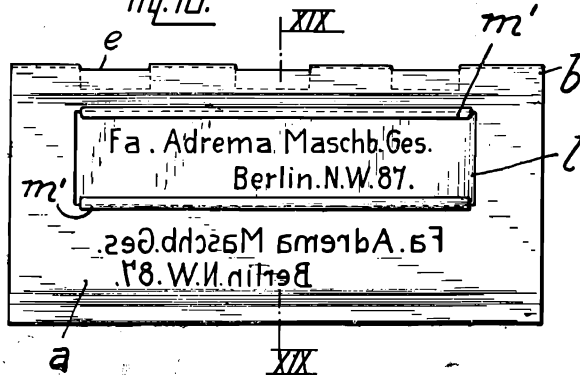

Fig. 19.

